

7. Коваленко Н. С. Национальная идея как новое мифотворчество / Н. С. Коваленко // Социально-гуманитарное знание : история и современность. — 2012. — С. 420-426.
8. Горенкова Л. В. Сердце как высший орган познания / Л. В. Горенкова // Социально-гуманитарное знание : история и современность. — 2012. — С. 204-207.
9. Издрик Ю. АМТМ / Ю. Издрик. — Харьков : Клуб сімейного дозвілля, 2010. — С. 314.
10. 曹雪芹. 红楼梦 / 曹雪芹. — 哈尔滨出版社, 2007. — 882页 — Цао Сюецин. Сон у червоному теремі / Цао Сюецин. — КНР : Харбін, 2007. — 882 с.

REFERENCES

1. Evdokimycheva M. A. Sfera naivnykh predstavlenii v sovremennoi kartine mira: lingvokul'turologicheskii analiz [Tekst] : dis. ... kand. kul'turologii: 24.00.01 / Evdokimycheva Marina Aleksandrovna. — St.-Pb., 2008. — 175 p.
2. Didukh Kh. I. Idiostyl yak vidobrazhennia avtorskoi kartyny svitu [Elektronnyi resurs] / Kh. I. Didukh // Filolohichni nauky. Rytoryka i stylistyka. — 2012. — Rezhym dostupu: http://www.rusnauka.com/15_NNM_2012/Philologia/2_111114.doc.htm. — Nazva z ekranu.
3. Lysychenko L. A. Struktura movnoi kartyny svitu [Tekst] / L. A. Lysychenko // Movoznavstvo : Naukovo-teoretychnyi zhurnal. — 2004. — № 5. — p. 36-41.
4. Nesterova O. A. Sovremennye kommunikativnye praktiki v prostranstve rossiisko-kitaiskogo mezhkul'turnogo vzaimodeistviya [Tekst] : dis. ... dokt. filos. nauk : 24.00.01 : zakhishchena 21.06.2010 / Nesterova Ol'ga Aleksandrovna. — M., 2010. — 443 p.
5. Zenger Kh. Stratagemy. O kitaiskom iskusstve zhit' i vyzhivat' [Tekst] / Kh. fon Zenger – M. : Eksmo, – 2004. — Т. 1, Т. 2. — 512 p., 1024 p.
6. Ostrovskaya L. V. Mify drevnikh slavyan kak kul'turoobrazuyushchii faktor [Tekst] / L. V. Ostrovskaya // Sotsial'no-gumanitarnoe znanie : istoriya i sovremennost'. — 2012. — p. 34-37.
7. Kovalenko N. S. Natsional'naya ideya kak novoe mifotvorchestvo [Tekst] / N. S. Kovalenko // Sotsial'no-gumanitarnoe znanie : istoriya i sovremennost'. — 2012. — p. 420-426.
8. Gorenkova L. V. Serdtse kak vysshii organ poznaniya [Tekst] / L. V. Gorenkova // Sotsial'no-gumanitarnoe znanie : istoriya i sovremennost'. — 2012. — p. 204-207.
9. Izdryk Iu. АМТМ [Tekst] / Iu. Izdryk. — Kharkiv : Klub simeinoho dozvillia, – 2010. — p. 314.
10. Tsao Siuetsyn. Son u chervonomu teremi [Tekst] / Tsao Siuetsyn. — KNR : Kharbin. — 2007. — 882 p.

УДК 82.09

АНТРОПОЛОГІЧНІ ПОШУКИ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ ФАНТАСТИКИ (за повістю-феєрією М. Руденка «Народжений блискавкою»)

Логвиненко Ю.В., к. філол. н., доцент

*Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти,
вул. Римського-Корсакова, 5, м. Суми, Україна*

ledi_uliya_ledi@mail.ru

У статті викладено погляди М. Руденка на людину. Проаналізовано, як письменник бачить людину, сенс людського існування, способи самовираження, форми суспільного устрою, мораль, світогляд, норми і правила співжиття на планеті й у Всесвіті. Висвітлено авторську концепцію світобудови та місця людини в ній.

Ключові слова: антропологія, людина, макрокосм, мікркосм, наукова фантастика.

**АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЕ ПОИСКИ УКРАИНСКОЙ
НАУЧНОЙ ФАНТАСТИКИ
(по повести-феерии Н. Руденко «Рожденный молнией»)**

Логвиненко Ю.В., к. филол. н., доцент

*Сумской областной институт последипломного педагогического образования,
ул. Римского-Корсакова, 5, г. Сумы, Украина*

В статье изложены взгляды М. Руденко на человека. Проанализировано, как писатель видит человека, смысл человеческого существования, способы самовыражения, формы общественного уклада, мораль, мировоззрение, нормы и правила сосуществования на планете и во Вселенной. Отражена авторская концепция мироздания и места человека в ней.

Ключевые слова: антропология, человек, макрокосм, микрокосм, научная фантастика.

**ANTHROPOLOGICAL SEARCH OF UKRAINIAN SCIENCE FICTION
(after the short novel of M. Rudenko „Born by the Lightning”)**

Logvinenko Yu.V.

Sumy Regional Teacher Training Institute, Rimskoho-Korsakova Str., 5, Sumy, Ukraine

The main philosophical research, theories and ideas of M. Rudenko are given in the ‘Energy of progress’. Anthropocentrism in M. Rudenko’s work develops into antropokosmizm and the Universe is considered as anthropomorphous. The short novel ‘Born by the Lightning’ described the idea of the ‘Energy of progress’, but in simplified form for kids.

The title plays an important role in disclosing the concept of work. It is metaphoric and applied to all characters of short novel. The names of the heroes are extremely eloquent and give an accurate description or indicate heroes’ typical characters and create the subtext of the work.

Most acute problem is the problem of society. It is revealed through the image of Sebastian. Life of Sebastian on the attic in a big box – is the demonstration of how lonely can be a man, living among other people.

Extremely complicated anthropological question is revealed: whether a person is locked in the body and lives in it, as inside of case, or the body should be seen as the temple for the soul. The writer says that the body does not limit a person. On the contrary, it gives a lot of opportunities, gives access to understanding of the Universe. Considerable attention is paid to human’s mind, which is the greatest value. The criterion that distinguishes scientific progress and moral crime is searched.

The criteria of human ‘good qualities’ – resistance to temptation, fidelity to ideals, family, friends and spirituality are given. Man can become free only in a democratic society, so the freedom must be fought for.

It is proved that although the time frames the story are the 70’s of the XXth century, but the problems raised in the book are relevant now, even gained global proportions, which makes it possible to conclude that the story is far ahead of the time of its creation.

Key words: anthropology, man, macrocosm, microcosm, science fiction.

Останній період незалежності Української держави характеризується глибокою кризою всіх сфер громадянського, суспільного та державного життя. Кризові нестабільні періоди породжують прагнення людини зрозуміти саму себе, своє призначення і сенс життя, щоб через саморозуміння знайти вихід із кризового стану. Українська література налічує велику кількість творів із філософсько-антропологічними проблемами, а останні події в державі та суспільстві вивели антропологічні дослідження на новий рівень, тому можна констатувати незмінну актуальність проблем, пов’язаних із антропологією та її дослідженнями.

Творчість Миколи Руденка вказує на можливі шляхи вирішення широкого спектру глобальних антропологічних проблем, які стоять перед Україною та людством.

Основна увага дослідників зосереджена на вивченні мови творів і окремих жанрів творчого доробку М. Руденка (Т. Гажа, М. Кудрявцев, О. Бровко), авторської концепції буття, економіко-філософської системи письменника та вченого (М. Слабошпицький, Л. Талалай, В. Шевчук), його громадянської позиції та політичної діяльності (Є. Сверстюк, Н. Осипова). Було детально вивчено та проаналізовано основні віхи життєвого та громадянського життя письменника, зроблено огляд творчості, зібрано

інтерв'ю, проаналізована поезія, художня проза, досліджено внесок М. Руденка в розвиток національної економічної школи.

Однак, незважаючи на окремі ґрунтовні студії спадщини М. Руденка, повість «Народжений блискавкою» не потрапляла в поле зору дослідників. Вагомою причиною цього була майже тридцятилітня заборона та вилучення творів письменника з бібліотек тоталітарним режимом СРСР. Іншою причиною, на нашу думку, може бути те, що в полі зору дослідників опинялися ті фундаментальні праці письменника, які набули широкого резонансу в літературних та наукових колах.

Мета статті – здійснити аналіз повісті-феєрії М. Руденка «Народжений блискавкою», розкрити погляди автора на складні світоглядно-антропологічні проблеми сучасності, висвітлити авторську концепцію місця людини в суспільстві, державі, світі.

Основні філософські пошуки, теорії та ідеї М. Руденка викладені ним в «Енергії прогресу». У статті «Глобалізація і Україна» письменник, згадуючи про «Енергію прогресу», писав: «Мій гонорар за неї – 12 років неволі» [1, с. 78]. У цій фундаментальній праці, написаній у 1972–1974 рр., спростовано теорію К. Маркса про додаткову вартість, розвинуто ідеї Ф. Кене та С. Подолинського, наведено формули, за допомогою яких М. Руденко створює стаціонарну модель Всесвіту, в центрі якої перебуває Світова Монада. Антропоцентризм у М. Руденка переростає в антропокосмізм, де людина як істота, здатна до усвідомлення й самоусвідомлення, є відповідальною за весь органічний світ на планеті, за життя у Всесвіті, який, у свою чергу, мислиться антропоморфно – як живий одухотворений організм: «Земний світ сьогодні схожий на дев'ятий вал, який котиться до невідомих берегів Всесвіту. ...Мабуть, далі людині належить усвідомити: «Хто я є й що (чи хто?) є Всесвіт?». І коли Всесвіт не що, а Хто – їй треба готуватися до зустрічі з Матір'ю. ...Мати нас не зрозуміє, коли ми прийдемо до неї з білими руками і чорними душами» [2, с. 249].

Проблема людини, мета й сенс її існування, єдність мікрокосму і макрокосму, існування людини як істоти соціальної і космічної стоїть у центрі філософських пошуків письменника: «Треба завжди мислити потребами Всесвіту – і вже потім власними потребами. Ми не самі від себе – людство є діючим органом Всесвіту» [2, с. 427]. Письменник веде мову про дуже важливу переорієнтацію людського світорозуміння: від уявлень субординативістських (ієрархічних) до уявлень про поліфонічність життя. Людство повинно здійснити перехід від стратегії підкорення до стратегії партнерства.

Майже одночасно із «Енергією прогресу» (1970–1971 рр.) письменникові вдалося видати повість-феєрію «Народжений блискавкою». Після цього він більше, ніж на 30 років, був ізольований від українського читача.

Повість створена письменником на замовлення видавництва «Веселка» протягом трьох місяців. Автор із приємністю згадує той період свого життя: «Відкинувши геть роман про секретаря райкому, я за короткий час написав науково-фантастичну повість «Народжений блискавкою». Писав від руки, Раїса відразу ж передруковувала. ... Мені здається, сама повість виказує, як легко мені дихалося під час роботи над нею. Це була зима 1969–1970 років, коли переслідування не стали такими помітними, як згодом» [3, с. 456–457].

У розкритті концепції твору важливу роль відіграє назва. Увібравши в себе весь художній світ тексту, вона має колосальну енергію туго стиснутої пружини. Назва постійно збільшує свою питому вагу, стає метафоричною. Спочатку складається враження, що «народжений блискавкою» головний герой Едмундо, бо він з'явився на світ від спалаху кулястої блискавки. Однак події твору доводять, що всі герої, залежно від їхньої індивідуальності, переродилися під впливом кулястої блискавки. Найповніше назва твору розкривається в останніх рядках, актуалізуючи концепцію тексту: герої повісті були «народжені блискавкою» для боротьби за власне щастя, яке вони повинні здобути самостійно.

Найгострішою проблемою повісті є проблема соціальна, що стосується захисту найбільш незахищених прошарків населення, забезпечення гідного рівня життя людям похилого віку. Автор показав, що особливої жорстокості набуває це болюче питання в тоталітарних недемократичних державних устроях. Ця проблема в повісті розкривається через образ Себастьяна: «Колись він був механіком. Давно, років двадцять тому. Мав дружину і сина Едмундо. Син загинув на барикадах, а дружина померла з горя. Відтоді його ніде не брали на роботу. А тепер він і сам уже не просився – надто старий» [4]. Життя Себастьяна на горищі у великому ящику – це демонстрація того, якою самотньою може бути людина, живучи серед інших людей.

Хворий старий Себастьян просить у своєї долі хоча б якоїсь розради, і вона дарує йому кулясту блискавку, яку він назвав ім'ям загиблого сина – Едмундо. У старого з'явився об'єкт піклування, і саме цьому об'єкту належить докорінно змінити життя Себастьяна та інших героїв повісті. Поява Едмундо-блискавки ще більше загострила боротьбу між двома антагонічними таборами.

Імена героїв повісті (Себастьян, Едмундо, Рут) надзвичайно промовисті і дають їм точну характеристику. Інша справа з іменами Генерала та Професора. Маючи силу виділення, ці імена водночас узагальнюють образ, вказують на типовість персонажів. Генерал уособлює образ диктатора, Професор – аморального вченого. Письменник наголосив, що це не поодинокі герої однієї повісті, а поширене суспільне явище, з яким треба боротися. Узагальнений смисл, закладений в образах Генерала і Професора, наголошує на глибокій суспільній та соціальній проблемі, коли поява таких героїв стала можливою. Ці образи створюють підтекст твору.

У повісті діє один фантастичний герой – хлопчик-блискавка Едмундо. Спочатку Едмундо жив у кисеті названого батька. Коли Едмундо переселився у білкове тіло, його «фантастичність» зникла під тиском побуту та обставин. Письменник звертається до надскладного антропологічного питання: чи замкнена людина в тілі і живе в ньому, як у своєрідному футлярі, чи тіло можна сприймати як храм для душі? Прагнення Едмундо-блискавки мати людське тіло поставило питання про існування тілесної сутності і сутності в тілі. Отримавши тіло, Едмундо поставив за мету пізнати світ людей, себе в ньому, і таким чином отримав ще один орган для пізнання Всесвіту – людську оболонку, що вивело його відчуття на новий рівень, той, про який блискавка могла тільки мріяти. Тіло не стало причиною свідомості, але воно переселило Едмундо в нові умови, задало параметри, яких блискавка повинен був дотримуватися, укорінило свідомість Едмундо в людське реальне життя. Завдяки тілу Едмундо не був абстрактним, майже уявним другом Рут і сином Себастьяну, а став конкретною людиною, отримав вік, стать, почав жити за земним часом. Письменник стверджує: тіло не обмежує людину, воно, навпаки, дарує безліч можливостей, відкриває доступ до розуміння Всесвіту.

Будучи недосвідченим на початку свого людського життя, Едмундо не мав жодного уявлення про прагнення людей, сенс людського існування, критерії поділу на класи та групи. Він не розумів, чому людський цивілізаційний розвиток рухається в хибному напрямку: «Едмундо задумливо стояв біля забрудненого струмка, оглядаючи печерне містечко, де жили ті, в кого відбирали сонце... В їхній свідомості це не мало відношення до сонячної енергії. Проте Едмундо все зводив до єдиного знаменника – Світло! ... Світло народжує рослину, живе в ній високою енергією, яка призначена для корисної дії... Та якщо ця енергія дістається тим, хто нічого корисного не створює, то це, власне, і є служба Пітьмі...» [4].

У печері повстанців Едмундо побачив, як несправедливо розподіляються продукти Сонячної енергії між робітниками та можновладцями. У розумінні Едмундо це був злочин проти Природи-матері: «Ота Пітьма жила серед людей, владарювала в суспільстві, яке,

можливо, було найвищим чудом природи. Продираючись крізь тенета Пітьми, люди все ж таки виконували своє призначення: будували міста і кораблі, вирощували пшеницю та виноград, стерегли овець на гірських пасовиськах. Але саме ті, хто це робив, жили так, як Далія і Хосе. / Це був злочин проти Природи взагалі. Злочин проти Світла» [4]. Працьовита людина, яка створює матеріальні й духовні блага, дуже часто опиняється за межею бідності. Вона отримує таку малу частку створених нею благ, що їх ледь вистачає на відтворення потенціальної енергії. І саме цей факт викликав у Едмундо обурення. Перебуваючи серед повстанців, Едмундо зрозумів важливу річ – лише власноруч вони можуть досягти мети: «Зрозумілим було одне: якщо ці люди самі не здобудуть для себе свободу, ніхто й ніщо їм не допоможе!» [4]. Призначення людини полягає насамперед в тому, щоб бути господарем власного життя та свідомим громадянином Всесвіту.

Письменник наголошує, що тільки завдяки розуму людина здатна зрозуміти і сприйняти навколишню дійсність такою, якою вона є насправді. Себастьян був наділений природнім розумом, що ґрунтувався на життєвому досвіді та народній мудрості, тому його життєва та громадянська позиція була правильною та непохитною. Едмундо-блискавка також володів гострим розумом та мав доступ до інформації, яка перебуває на рівні енергії, що дало йому змогу вийти з честю із усіх розставлених Марлоном та Професором пасток.

Професор також був наділений геніальним розумом: «Злочинний геній, – сказав про нього вчений, який очолював місію. — Саме така людина здатна вчинити найбільше зло» [4]. Він досягнув небачених результатів у заборонених експериментах з генної інженерії, вмів створювати клонів, біороботів, однак ігнорував мораль і совість: «Професор усе частіше натрапляв на слово, яке здавалось йому позбавленим змісту: совість. Він чув це слово. ... Він запитував: де, в яких своїх діях природа користується цим поняттям? ... Професор вважав себе незмірно чеснішим, ніж попередні благодійники. Принаймні він ставить питання відверто: йому потрібен великий мурашник, де кожна істота буде запрограмована на певну суспільну функцію. А такі абстракції, як совість і мораль, кібернетиці не відомі. Отже, вони не мають права на існування» [4].

Безконтрольність і гострий розум виокремили генія з оточення, він став вважати себе богом, а в бога, на думку Професора, були власні правила і закони. Для Професора люди, суспільство – це юрба, абстрактна маса живих істот, які не мають власної думки. Це маса, за яку думають і приймають рішення інші люди. Навіщо людям думати, коли за них може вирішити Професор: «для суспільства потрібна людина. Перероблена, запрограмована, цілком залежна, але ж людина!. Якщо казати простіше, потрібні повноцінні раби. Повноцінні!» [4]. Навіть застосування ядерної зброї, від якої може загинути людство, Професора не зупиняє, – ядерну зброю він бачить як ще один засіб для реалізації власних планів: «Такі люди, як Професор, давно привчили себе до думки, що в атомній війні немає нічого аморального. Про загибель мільйонів вони навчилися говорити цілком спокійно. Це їм не псувало ні настрою, ні апетиту» [4].

Письменник ставить перед читачем складне питання: «Де є той критерій, який розмежовує науковий прогрес і моральний злочин? Чи немає у звинуваченнях, які висловлюються на адресу Професора, дешевого святенництва? Йдеться не про його мету, а про самі досліді. Його мета – це вже не наука...» [4].

Прагнення заволодіти Едмундо-блискавкою призвело до об'єднання Марлона з представником позазаконної науки Професором. Їх об'єднало одне бажання – використовуючи хлопчика-блискавку, захопити абсолютну владу. Якщо Марлон, користуючись владним становищем, не приховував своїх планів на Едмундо, то Професор змушений був критися, щоб мати тимчасового союзника в особі Марлона. Професор переконує Марлона, що має суто науковий інтерес до хлопчика-блискавки.

На відміну від Марлона, Професор відразу зрозумів, що владу над Едмундо мають тільки

дві людини – названий батько Себастьян та дівчинка-сирота Рут. Рут була найвною одинадцятилітньою дитиною й прагнула одного – щоб Едмундо перетворився з невидимої блискавки на звичайного хлопчика. Професор із легкістю виконав бажання Рут – заточив Едмундо в білкове тіло, створене в лабораторії. Це дало змогу вченому читати думки Едмундо, знати, що він бачить, із ким спілкується.

Професор використав дитячу наївність Едмундо і Рут для підкорення їхньої свідомості. Підкорити своїй волі Себастьяна Професору було не так легко, як дітей. Щоб схилити Себастьяна до співпраці, Професор пообіцяв подарувати старому молодість. Навіть омолодив Ірену, сестру-близнючку померлої дружини Себастьяна Марсели. Ірена була спокусою для Себастьяна, обіцянкою щастя й радості. І омолодження, і пост президента майбутньої республіки, і зустріч із давно забутою юністю – все це Професор обіцяє Себастьяну за можливість керувати кулястою блискавкою: «Він за всяку ціну хоче мати у своєму розпорядженні живу, приручену блискавку. В особі Себастьяна Професор бачить дресирувальника, якому пощастило приборкати полум'яного звіра» [4]. Образ Себастьяна є найбільш психологічно складним і довершеним. Найстабільніша риса характеру чоловіка – стійкість перед спокусами, вірність ідеалам, родині, друзям. Сформований характер Себастьяна впливає на формування свідомості юних Едмундо і Рут, передаючи їм найкращі риси українського характеру. Обіцяне безхмарне щасливе майбутнє та влада над світом не переконали Себастьяна порушити правила і норми поведінки, не позбавили його честі та не змінили громадянську позицію. У моральному вимірі бідний Себастьян виявився набагато вищим від представників еліти. Його вчинки диктуються його духовністю. Ця якість була життєвим надбанням самого Себастьяна. Закорінена у глибини його внутрішнього світу, духовність не дає Себастьяну відійти від дотримання моральних норм і правил. Як носій духовності Себастьян – людина вільна. У баченні життєвих перспектив Себастьян керувався вічними і безпомилковими категоріями добра і зла, світла і темряви, які визначають для Себастьяна зміст і якість речей. Свідомо і підсвідомо він відчував небезпеку для себе, названого сина Едмундо та всього суспільства: «Далі Себастьян слухати не міг. Хоч він був готовий до цієї розмови, – йому майже все було відомо, – але ота буденність та цілковита незворушність, з якою Професор оповідав про конвеєрне виробництво солдатів (ба, навіть, президентів!), не могла не збудити його душі. Себастьян бачив перед собою людину, яка замислила страшний злочин проти людства, але ця людина мала таку владу над природою, якої досі ще ніхто не досягав» [4]. Основні постулати Професорової філософії були для Себастьяна неприйнятні.

Побоювання Себастьяна – це майбутні проблеми землян, якщо хай-тек технології не будуть достатньо контрольовані суспільством та державою. Письменник застерігає людство, що разом з позитивними результатами від розвитку NBIC-технологій можливі й загрози для людства.

Повстанці перемогли, але не змогли побудувати нову державу: «Минуло кілька років. Генерал помер, Марлон утік за кордон. Його вже не цікавила політика. Він став багатим бізнесменом. Повстанці спустилися з гір – повірили, що прийшла жадана свобода. Але більшість із них потрапила в Чорну фортецю. Новий уряд виявився не кращим, ніж ненависна генералова диктатура» [4]. Від часу революції в житті простого народу нічого не змінилося. Бізнесмен-політик утік за кордон витратити вкрадені у власного народу гроші, а ті, хто віддавав життя за волю та гідність, знову потрапили в стан безвиході.

Автор залишив героїв перед новими випробуваннями, але, навчені гірким досвідом, вони зрозуміли, що за свободу й незалежність треба боротися. Жертва Себастьяна й інших повстанців не була марною, а блискавка навчила вірити у власні сили й брати відповідальність за власну долю на себе. В останніх рядках повісті лунає заклик до боротьби за краще життя, за новий державний устрій.

За часовими межами повість належить до 70-х років ХХ ст., однак проблеми, підняті у творі, актуальні до цього часу, навіть набули глобальних масштабів, що дає можливість зробити висновок, що повість набагато випередила час створення. Письменник прагнув донести до читача своє бачення природи людини, наголосити на цінності й унікальності її внутрішнього світу. Однією із невід'ємних ознак людського є моральність, духовність, наявність розуму, прагнення до свободи, духовність як міра якості особистості, цілеспрямована діяльність, соціальність.

Творчість Миколи Руденка потребує більш глибокого вивчення, аналізу та популяризації, автор вбачає перспективним дослідження фундаментальної праці письменника-філософа «Енергія прогресу».

ЛІТЕРАТУРА

1. Руденко М. Глобалізація і Україна. Не загубити ліхтарика. На шляху до Світової Монади / М. Руденко // Дніпро. — 2007. — № 1–2. — С. 75–86.
2. Руденко М. Д. Енергія прогресу. Гносис і сучасність: Метафізична поема. Публіцистика. Поема / М. Д. Руденко. — К.: Журналіст України, 2008. — 716 с.
3. Руденко М. Найбільше диво – життя. Спогади / М. Руденко. — К.: ТОВ «Видавництво «КЛЮ», 2013. — 696 с.
4. Руденко М. Д. Народжений блискавкою: Повість-феєрія [Електронний ресурс] / М. Д. Руденко. — К.: Веселка, 1971. — Режим доступу: <http://www.libros.am/book/read/id/158359/slug/narodzhenijj-bliskavkoyu>
5. Філософія: світ людини: навч. посібник / В. Г. Табачковський, М. О. Булатов, Н. В. Хамітов та ін. — К.: Либідь, 2003. — 432 с.

REFERENCES

1. Rudenko, M. (2007), "Globalisation and Ukraine. Hold down a flashlight. To be on the highroad to the Universal Monad", *Globalizatsiia i Ukraina. Ne zahubyty lihtaryka. Na shliakhu do Svitovoi Monady*, Dnipro, no. 1–2, pp. 75–86.
2. Rudenko, M.D. (2008), "Progress Energy. Gnosis and modernity", *Enerhiia prohresu. Hnosys i suchasnist*, Zhurnalist Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
3. Rudenko, M. (2013), "The greatest miracle is life. Recollections", *Naibilshe dyvo zhyttia. Spohady*, Klio, Kyiv, Ukraine.
4. Rudenko, M.D. (1971), "Born by the Lightning", *Narodzhenyi blyskavkoiu*, available at: <http://www.libros.am/book/read/id/158359/slug/narodzhenijj-bliskavkoyu> (access January 19, 2016).
5. Tabachkovskij V.H., Bulatov M.O. and Khamitov N.V. (2003), "Philosophy: mans world", *Filosofiiia: svit liudyny*, Lybid, Kyiv, Ukraine.

УДК 821.161.2

ПОЕМА «ЕНЕЇДА» І. КОТЛЯРЕВСЬКОГО В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОЇ ПАРАДИГМИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Луцик Х.Ю., к. філол. н.

*Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка,
вул. І. Франка, 24, м. Дрогобич, Львівська обл., Україна*

havrylyuk@meta.ua

У статті окреслено особливості поеми «Енеїда» І. Котляревського в контексті культурної парадигми художнього тексту. З цією метою розроблено концепцію ядрової структурованості побутових реалій твору. Виявлено, що індивідуальні механізми зовнішньої та внутрішньої